

Gemeente **Heerde**

**Coalitieakkoord
2018-2022**

Samen duurzaam verbinden

→ www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
Inleiding	4
.....	6
1 Programma Bestuur	6
Inleiding	6
Regionale bestuurlijke samenwerking	6
Lokale samenwerking met maatschappelijke partners.....	7
Inclusief denken	7
Communicatie	8
Algemene Plaatselijke Verordening/Drank- en Horecawet.....	8
Openbare orde en veiligheid	8
Brandweer	9
Handhaving.....	9
.....	11
2 Bedrijfsvoering	11
Inleiding	11
Financiën	11
Dienstverlening ambtelijke organisatie	12
Personeel en Organisatie	12
Inkoop.....	13
Basisregistratie/informatisering/elektronische dienstverlening	13
Accommodaties (gemeentebestuur en ambtelijke organisatie).....	14
.....	15
3 (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	15
Inleiding	15
Leefbaar buitengebied	15
Openbare ruimte en mobiliteit	16
Omgevingsvisie	16
Centra Heerde en Wapenveld	17
Toerisme	17
Economie.....	18
Duurzaamheid	19
Bouwen en Wonen	19
Vliegveld Lelystad	20
Begraven	21

4	Sociaal maatschappelijk.....	22
	Inleiding	22
	Algemeen	22
	Preventie	23
	Laaggeletterdheid	23
	Informatie en toegankelijkheid sociaal domein.....	24
	Wet publieke gezondheid/Volksgezondheid.....	24
	Zorg bij verward gedrag	24
	Participatie en Werk	25
	Vrijwilligers en Mantelzorg	25
	Basismobiliteit	26
	Kunst en Cultuur/Sport.....	26
	Onderwijs/Jeugdhulp overige voorzieningen	27
	Accommodaties (Sociaal Domein)	27

Woord vooraf

Samen duurzaam verbinden hebben we niet zo maar als titel gekozen. Deze drie woorden geven aan waar wij de komende vier jaar als coalitie voor willen staan.

Voorop staat dat u én jij én wij samen optrekken om er voor te zorgen dat onze dorpen en buitengebieden leefbaar blijven en dat het er goed leven, wonen en werken blijft. Dit is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Niet voor niets dragen we als groene gemeente het predicaat Cittaslow, het internationale keurmerk voor gemeenten waarin inwoners en bezoekers op een plezierige, gastvrije manier en in een menselijk tempo kunnen leven en verblijven.

Wat we doen, willen wij duurzaam doen, met het oog op de toekomst van onze kinderen. Daarom willen wij ook samen werken aan een gezonde financiële huishouding, waarbij we met een brede blik en creativiteit naar onze uitgaven kijken. We staan daarbij voor een forse opgave. Een opgave die wij samen met u, met jullie, als inwoners, ondernemers, scholen, maatschappelijke instellingen en organisaties willen aangaan.

Wij willen ons graag duurzaam verbinden met u, met jou als inwoner, ondernemer of maatschappelijke partner. Niet voor de vorm maar omdat we het onze norm willen maken. Samen maken we de samenleving en investeren we in een duurzame leefomgeving.

Wij willen ons ook graag verbinden met alle partijen in de gemeenteraad. We zijn immers gezamenlijk verantwoordelijk.

Als relatief kleine gemeente kunnen we niet alles alleen en daarom zijn wij blij met onze regiogemeenten. Ook zij mogen van ons verwachten, dat wij ons duurzaam verbinden.

Wederzijds respect, wederzijds vertrouwen en samen zoeken naar oplossingen zijn voor ons randvoorwaarden in het aangaan van verbindingen.

In dit coalitieakkoord hebben we opgeschreven wat onze plannen en afspraken zijn voor de komende vier jaar. Plannen en afspraken die u, die jou, als inwoner of als ondernemer raken, in een gemeente waar we met recht trots op mogen zijn en die we nog aantrekkelijker willen maken. De identiteit van onze gemeente kenschetsen wij als sociaal waarbij de christelijke levensovertuiging voor veel inwoners een belangrijke rol, zo niet de belangrijkste rol, speelt. Dat moet ook terug te zien zijn in onze voornemens.

Wij vragen u, wij vragen jou, om ons politiek-bestuurlijk en in de uitvoering van taken het vertrouwen te geven voor de komende vier jaar.

Inleiding

We hebben er voor gekozen om bij de toelichting op onze plannen en afspraken de volgende programma indeling te volgen:

1. Bestuur
2. Bedrijfsvoering
3. (Openbare) Ruimte, Ondernemen en Wonen
4. Sociaal Maatschappelijk

Deze programma's ziet u, zie jij, terug in de begroting, de tussentijdse verantwoordingen en de jaarrekening.

Een portefeuillehouder per product.

De onderwerpen die onder een programma vallen, worden in gemeenteland producten genoemd. Verschillende producten samen vormen een portefeuille en ieder lid van het college wordt daarom portefeuillehouder genoemd. Welke producten tot een programma behoren, wordt bij de inleiding van het betreffende programma toegelicht.

Een portefeuillehouder per thema die als inspirator dient voor het college.

Naast deze programma's zien wij vier belangrijke thema's die de komende jaren onze aandacht vragen:

- Duurzaamheid
- Inwoners- en overheidsparticipatie
- Digitalisering en databeheer
- Bestuurlijke samenwerking.

Aan ieder thema is een portefeuillehouder gekoppeld die als rol heeft om het college als geheel te inspireren om hiermee aan de slag te gaan of te blijven. De product portefeuillehouder blijft echter integraal verantwoordelijk.

Hebben we met deze thema's dan alle belangrijke ontwikkelingen benoemd?

Onderwerpen als de omvangrijke transitie die moet leiden tot energieneutraliteit, een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en een stevig sociaal fundament voor mensen die het niet zelf redden in onze samenleving, spelen eveneens een belangrijke rol. Deze onderwerpen komen terug in de verdere uitwerking van de programma's.

In onze gemeente kennen we ook een aantal langlopende dossiers die met regelmaat op de bestuurstafel komen. We vinden het belangrijk om deze dossiers met voortvarendheid op te pakken en knopen door te hakken.

Een portefeuillehouder die als bestuurder het contact onderhoudt met bijvoorbeeld een dorpsraad.

Voor de dorpen Vorchten en Veessen, Wapenveld en Heerde willen wij werken met een dorpscontactwethouder, die in eerste instantie de gesprekspartner is voor vertegenwoordigers van de dorpsbewoners zoals de dorpsraad.

De dorpscontactwethouder komt niet in de plaats van de product portefeuillehouder. De product portefeuillehouder blijft voor inwoners aanspreekpunt of vertegenwoordiger van het gemeentebestuur voor zijn of haar product.

Kortom, onze portefeuillehouders zijn ieder verantwoordelijk voor één van de vier programmaliijnen, inspireren hun collega's op één van de vier thema's en zijn, met uitzondering van de burgemeester, dorpscontactwethouder. Deze verdeling is overigens niet in beton gegoten. Gaandeweg kan de dagelijkse werkelijkheid aanleiding geven tot aanpassing. Wij willen immers flexibel zijn en inspelen op ontwikkelingen.

Met de hiervoor genoemde verdeling in programma's, thema's en de keuze voor dorpswethouders willen we vooral de verbinding tussen de collegeleden benadrukken. We doen het samen.

Hieronder geven wij als coalitie per programma aan wat wij willen bereiken. De uitvoering daarvan is grotendeels aan het college. Wat er voor gedaan wordt en wat er nog meer voor gedaan gaat worden, staat daarom apart vermeld.

1 Programma Bestuur

Inleiding

Het programma Bestuur gaat over het besturen van de gemeente en de veiligheid van de inwoners. De raad en het college, bestuurlijke samenwerking, communicatie en rechtsbescherming van inwoners maar ook over openbare orde en veiligheid, de lokale regels in de Algemene Plaatselijke Verordening, de lokale uitvoering van de drank- en horecawet en handhaving, vallen onder dit programma. Ook komt in dit programma inclusief denken aan de orde, om het inclusieve gemeentebrede karakter hiervan te benadrukken.

Product bestuur:
Regionale bestuurlijke samenwerking
Portefeuillehouder: Fred de Graaf

Wat willen we bereiken?

- Regionale samenwerking op de Noord-Zuid as waarbij Heerde volop op alle domeinen mee doet. Wij willen omgevingsbewust inspelen op ontwikkelingen waarbij we zien dat de speerpunten van Cleantech Regio Stedendriehoek, de Regio Zwolle en de provincies Gelderland en Overijssel steeds meer in elkaar schuiven.
- Wij willen daarin een verbindende rol spelen. Gemeentegrenzen mogen daarbij geen belemmering vormen.

Wat blijven we er voor doen?

- Samenwerken met onderwijs, ondernemers, andere overheden en maatschappelijke organisaties binnen de Cleantech Regio Stedendriehoek, de gemeenten in de Stedendriehoek (nadruk op sociaal domein), arbeidsmarktregio Stedenvierkant en de Regio Zwolle (nadruk op economie en onderwijs). Daarbinnen zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met onze buurgemeenten Hattem en Epe.
- Wij zien Regio Stedendriehoek als onze toekomstige thuisbasis en maken de overstap naar de arbeidsmarktregio Stedenvierkant op een natuurlijk moment.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Uitbreiding van de samenwerking op de Noord-Zuid as voor alle gemeentelijke domeinen waarop samenwerking gewenst en/of noodzakelijk is.
- Ambtelijke en bestuurlijke deelname aan overlegsituaties zodra de gemeenten in de Stedendriehoek de toetreding van Heerde hebben bekrachtigd.
- Verkennen van het natuurlijke moment om over te stappen naar de arbeidsmarktregio Stedenvierkant.
- Actief inzetten om Heerde samen met Epe en Hattem een rol te laten spelen in de samenwerking tussen Zwolle, Apeldoorn en Deventer.

- De gemeente via media, ondernemersevenementen en bestuurlijke en ambtelijke contacten profileren als woonomgeving voor forenzen en voor vestiging van bedrijven in de business-to-businessmarkt.
- Verbreding en verdieping van de (regionale) ambtelijke samenwerking op de Noord-Zuid as om de inhoud en de kwaliteit van onze dienstverlening te verbeteren.
- De praktische, organisatorische en financiële consequenties van onze ambities voor samenwerking verder verkennen.

Product bestuur:
Lokale samenwerking met maatschappelijke partners
Portefeuillehouders: Allen

Wat willen we bereiken?

- De gemeente zoekt actief de samenwerking met maatschappelijke partners die lokaal werkzaam zijn en streeft naar duurzame verbindingen.

Wat blijven we er voor doen?

- Bestuurlijke en ambtelijke contacten onderhouden met maatschappelijke instellingen en organisaties voor onder andere sport, kunst en cultuur, onderwijs, en zorg, religieuze organisaties/kerken, platforms en belangenorganisaties, ondernemers en dorpsraden.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Er is een geregeld overleg met deze lokale partners. Als gemeente pakken we onze regisserende of faciliterende rol hierin.
- Een vervolgconvenant opstellen met dorpsraad Wapenveld waarbij nieuwe kaders opgesteld kunnen worden.
- Voor Dorpsraad Veessen en Vorchten i.o. een convenant opstellen wanneer duidelijk is dat zij de inwoners breed vertegenwoordigen.
- Andere partijen die overleg willen over de belangen van groepen inwoners of ondernemers vinden bij ons een luisterend oor.

Product Bestuur:
Inclusief denken
Portefeuillehouders: Allen

Wat willen we bereiken?

- Iedereen met of zonder (functie)beperking kan mee doen in onze lokale samenleving. Inclusief denken is de norm in ons denken en handelen (Agenda 22).

Wat blijven we er voor doen?

- Openbare ruimte en publieke voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk en waar nodig worden verbeteringen doorgevoerd.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Bij gemeentelijke beleidsvorming, -plannen en -uitvoeringsprogramma's wordt zichtbaar getoetst of rekening is gehouden met mensen met een (functie)beperking.
- Inclusief denken waar mogelijk onderdeel maken van vergunningverlening door de gemeente.
- Inclusief denken agenderen wij standaard in onze overleggen met maatschappelijke partners en ondernemers.

**Product Bestuur:
Communicatie**

Portefeuillehouder: Fred de Graaf

Wat willen we bereiken?

- Gemeentelijke informatie is begrijpelijk en via verschillende kanalen te verkrijgen. Dienstverlening wordt digitaal aangeboden maar moet voor iedereen bereikbaar blijven.

Wat blijven we er voor doen?

- Onze gemeentelijke website publieksvriendelijk beheren.
- Waar mogelijk digitale producten aanbieden en waar nodig inwoners helpen om digitale formulieren in te vullen.
- Publieksversie van de begroting op de gemeentepagina in huis-aan-huis blad.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Uitzenden van raads- en commissievergaderingen via de gemeentelijke website.
- De gemeentebegroting en jaarstukken leesbaar maken op niveau B1.
- Inwoners vragen om mee te denken over de leesbaarheid van gemeentelijke informatie (tegenleesgroep).

**Product Veiligheid:
Algemene Plaatselijke Verordening/Drank- en Horecawet**

Portefeuillehouder: Fred de Graaf

Wat willen we bereiken?

- Onze Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is duidelijk voor onze inwoners en handhaafbaar.
- Para-commerciële organisaties krijgen meer mogelijkheden om ontmoetingsmomenten voor gerelateerde activiteiten te organiseren, binnen de kaders van de drank- en horecawet, veiligheid en geluid.

Wat blijven we er voor doen?

- Uitvoering APV Gemeente Heerde 2017.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Bij de actualisatie van de APV is het uitgangspunt dat de regels duidelijk moeten zijn voor onze inwoners en dat de regels die opgenomen zijn gehandhaafd kunnen worden.
- In overleg met para-commerciële (vrijwilligers)organisaties komen we tot een nieuw beleidskader voor ontmoetingsmomenten.

**Product Veiligheid:
Openbare orde en veiligheid**

Portefeuillehouder: Fred de Graaf

Wat willen we bereiken?

- Inwoners voelen zich veilig in onze dorpen. We hebben daarbij speciale aandacht voor de sociale veiligheidsgevoelens van kwetsbare inwoners, onder wie ouderen.

Wat blijven we er voor doen?

- In overleggen met de politie de zichtbare inzet van wijkagenten en een lokale politiepost bepleiten.
- Inzetten van BOA's.
- Faciliteren en stimuleren van AttentieBuurtpreventie (Whatsapp) en samen met de wijkagent afspraken maken met de bewoners.
- Witte voetjesprojecten (doorgang door de wijk of bewoners hun huizen zorgvuldig afsluiten) voortzetten.
- Lokaal en in regionaal verband willen we aandacht blijven houden voor ondermijning.
- Blijvende aandacht voor de aanpak van de overlast van drank- en drugsmisbruik.
- Pilot Buurtbemiddeling.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Van inwoners vragen we in publiekscampagnes om hun ogen en oren te gebruiken, ook als het gaat om overlast als gevolg van het gebruik van drank en drugs, en de politie tijdig te waarschuwen.
- Deelname aan Burgernet stimuleren door media te benutten om inwoners te informeren.
- Een structureel overleg leefbaarheid en veiligheid initiëren met betrokken partners.
- Bekijken of de pilot buurtbemiddeling aan de verwachtingen beantwoordt en of continuïteit gewenst is.
- In overleg met onze BOA's stevig inzetten op overlast op straat.
- Ideeën van jongeren om de overlast te beperken, worden beloond.
- De mogelijkheden van social media benutten om overlastsituaties zichtbaar te maken.
- Veroorzakers van vernielingen worden uitgenodigd voor een gesprek met de burgemeester.

Product Veiligheid:

Brandweer

Portefeuillehouder: Fred de Graaf

Wat willen we bereiken?

- De opkomsttijd van de brandweer is gemeentebreed geborgd en de (vrijwillige) brandweermensen kunnen hun werk naar behoren doen.

Wat blijven we er voor doen?

- Brandweerkazernes in Heerde en Wapenveld in stand houden.
- Bij de VNOG de belangen van de vrijwillige brandweermensen en instandhouding van het duikteam behartigen.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- De huidige inspanningen continueren.

Product Veiligheid:

Handhaving

Portefeuillehouders: Fred de Graaf

Yasemin Cegerek

Wat willen we bereiken?

- Regels zijn er voor iedereen. We handhaven het nakomen er van.

Wat blijven we er voor doen?

- Handhaving op basis van het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
- Handhaving wanneer sprake is van uitkeringsfraude.
- Handhaving wanneer de toegankelijkheid van de openbare ruimte in gevaar komt.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- De resultaten van het uitvoeringsprogramma worden niet alleen in tijd en aantallen maar ook in effecten beschreven.
- De prioritering voor enig kalenderjaar wordt tijdig voor advies voorgelegd aan de betreffende raadscommissie.

2 Bedrijfsvoering

Inleiding

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën en de financiële uitvoering van het grondbeleid, vallen onder dit programma de gemeentelijke organisatie, de accommodaties voor gemeentebestuur en ambtelijke organisatie, burgerzaken, het streekarchivariaat, basisregistraties, informatisering en automatisering en elektronische dienstverlening. In de komende periode worden de volgende accenten gelegd:

Product:**Financiën****Portefeuillehouder: Wolbert Meijer**

Wat willen we bereiken?

- Een gezonde financiële huishouding.
- Een evenwichtige schuldpositie, met nadruk op verlaging.
- Subsidies worden geïndexeerd onder voorwaarde van een sluitende gemeentelijke meerjarenbegroting.

Wat blijven we er voor doen?

- De dienstverlening van de gemeente (onder andere leges) is zoveel mogelijk kostendekkend.
- Inwoners met een minimuminkomen en geen vermogen komen in aanmerking voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.
- De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Inzetten op versterking van de financiële positie van de gemeente om tegenvallers op te kunnen vangen en noodzakelijke investeringen te kunnen doen.
- De financiële risico's, mede als gevolg van het toenemende takenpakket van de gemeente, zijn inzichtelijk en er komt een midzomeranalyse die meer sturing moet bieden voor college en raad in het lopende begrotingsjaar.
- Binnen het sociaal domein zijn de verplichtingen in beeld en zijn er afspraken over de wijze waarop de raad gebruik en kosten kan monitoren.
- Slim gebruik maken van mogelijkheden bij rijk en provincie om ambities in te vullen.

Product Overhead:
Dienstverlening ambtelijke organisatie
Portefeuillehouder: Fred de Graaf

Wat willen we bereiken?

- Onze gemeentelijke dienstverlening aan inwoners en ondernemers is vriendelijk, betrokken, adequaat, tijdig en deskundig.

Wat blijven we er voor doen?

- De begrippen omgevingsbewust en ondernemend staan centraal in de gemeentelijke organisatie. De betekenis hiervan voor het dagelijks handelen en de dienstverlening aan inwoners en ondernemers is blijvend onderwerp van gesprek.
- Transparante servicenormen van de gemeentelijke organisatie die inzichtelijk zijn voor inwoners en ondernemers.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Inwoners en ondernemers zijn altijd van harte welkom met hun vragen en ideeën en mogen rekenen op een ambtelijke organisatie die denkt in kansen binnen wet- en regelgeving en financiële mogelijkheden.
- Duidelijkheid wat de rol van inwoners is bij inwoners- en overheidsparticipatie en de mogelijkheden die zij hebben.
- Inwoners en ondernemers mogen rekenen op een tijdige behandeling van hun (aan)vragen binnen de gestelde termijnen.

Product Overhead:
Personeel en Organisatie
Portefeuillehouder: Yasemin Cegerek

Wat willen we bereiken?

- We willen een goede werkgever zijn en voldoende interne en externe uitdagingen bieden voor personele ontwikkeling en het opdoen van werkervaring.
- Wij investeren in onze medewerkers door hun ontwikkeling te koppelen aan de organisatiedoelen (investor in people).
- Onze personele samenstelling is een afspiegeling van de inclusieve samenleving en biedt ook plek aan mensen die (langdurig) werkloos zijn.

Wat blijven we er voor doen?

- De HR-visie voor de organisatie continueren.
- Actief deelnemen in de Talentenregio.
- Investeren in jonge medewerkers.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Jong talent vasthouden en zorgen dat wij ook een aantrekkelijke woongemeente voor hen zijn.
- Bij vacatures benadrukken dat wij een inclusieve organisatie (willen) zijn.
- Onderzoeken of het mogelijk is om vacatures tegelijkertijd voor de doelgroep (mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) en bij de Talentenregio uit te zetten.

Product Overhead:**Inkoop****Portefeuillehouder: Yasemin Cegerek***Wat willen we bereiken?*

- Als overheid hebben we een voorbeeld rol. Daarom willen we duurzaam en circulair inkopen en verwachten we social return on investment en maatschappelijk verantwoord ondernemerschap van de markt.
- Binnen de wettelijke aanbestedingsregels worden lokale ondernemers uitgenodigd en hebben daardoor een kans om mee te doen.

Wat blijven we er voor doen?

- We hebben een gezamenlijk inkoopbeleid in regionaal verband. Bij onderhandse aanbestedingen zijn voorwaarden, en bij Nationale en Europese aanbestedingen worden mogelijkheden benut, om lokale/regionale ondernemers de mogelijkheid tot deelname te bieden. Ook zijn voorwaarden opgenomen die het creëren van maatschappelijke waarde mogelijk maken en om de uitvoering daarvan te faciliteren en te monitoren.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- We benutten de inkoopkaders ten volle en laten het aan lokale ondernemers over om zich zo te organiseren, dat zij de dienst of het werk uit kunnen voeren.
- Waar mogelijk is social return on investment voorwaarde.
- Bij bouwprojecten van de gemeente is het een voorwaarde om leerling bouwplaatsen in te richten en uit te voeren.
- Eind 2019 is een actieplan maatschappelijk verantwoord inkopen gereed.
- Er worden zo veel mogelijk fairtrade producten ingekocht en duurzame materialen gebruikt.
- We onderzoeken de voorwaarden en haalbaarheid om als organisatie een fairtrade keurmerk te verkrijgen.

Producten:**Basisregistratie/informatisering/elektronische dienstverlening****Portefeuillehouder: Yasemin Cegerek***Wat willen we bereiken?*

- Kwalitatief hoogwaardige digitale dienstverlening.
- Data- en gegevensbeheer zijn op orde en worden veilig beheerd.

Wat blijven we er voor doen?

- De digitale agenda 2020 als leidraad volgen.
- Waar nodig optimaliseren van de (digitale) dienstverlening aan inwoners en ondernemers.
- Samenwerken met ketenpartners in de uitwisseling van gegevensbeheer.
- Data gedreven werken door informatie uit internet en sociale media te halen.
- Basisregistratie Grootchalige topografie (BGT) is voor iedereen beschikbaar.
- Naleven van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en privacy wetgeving.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Ons zaakstelsel is efficiënt en toegerust voor de (digitale) dienstverlening.
- De data die wij genereren, beheren en delen is volledig, betrouwbaar en geïntegreerd voor alle taakvelden, eenvoudig benaderbaar voor inwoners, ondernemers en organisaties en uitwisselbaar met andere (semi)overheden.

Product:

Overhead (gemeentebestuur en ambtelijke organisatie)

Portefeuillehouder: Yasemin Cegerek

Wat willen we bereiken?

- Het raadhuis is toekomstbestendig functioneel bruikbaar en energetisch duurzaam in gebruik binnen de mogelijkheden van het bestaande pand.
- Waar mogelijk vindt aanbesteding plaats op basis van het principe van circulariteit.

Wat gaan we er voor doen?

- Besluiten welke maatregelen genomen moeten worden om onze ambitie te bereiken.

3 (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Inleiding

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

**Producten: Ruimtelijke Ontwikkeling/Beheer en Onderhoud:
Leefbaar buitengebied**

Portefeuillehouder: Yasemin Cegerek

Wat willen we bereiken?

- Behoud van de kwaliteiten van het (agrarisch) landschap en leefbaarheid van de buitengebieden van de gemeente.

Wat blijven we er voor doen?

- Duurzaam omgaan met de natuurlijke kwaliteiten, onder andere door invulling geven aan het bestaande landschapsontwikkelingsplan (LOP).
- Bestaande agrarische bedrijven krijgen ruimte voor ontwikkelingen voor zover deze bijdragen aan het behoud en verbetering van de kwaliteit van het landschap en aan een schone en gezonde leefomgeving.
- Samenwerken in de uitvoering van het klimaatadaptatieplan (waterrobustheid en klimaatbestendigheid).
- Samenwerken met partijen in het project Hattemerpoort (inclusief herontwikkeling Ennerveld) en aan de Visie Hoenwaard.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Landschapsontwikkeling als onderdeel van de omgevingsvisie opnemen.
- Ecologisch beheer van bermen en slootkanten en communiceren waarom we dat doen.
- De agrarische belangen en belangen van natuur en milieu mogen niet los van elkaar gezien worden. Wij willen hierover graag in overleg met bewoners en agrariërs.
- We werken volgens de gedragscode bestendig beheer groenvoorzieningen, bosbeheer en natuurbeheer.
- Onze bermen houden we vrij van jonge opslag om de aantrekkelijkheid voor wild te verkleinen.

**Product Beheer en Onderhoud:
Openbare ruimte en mobiliteit**

Portefeuillehouder: Yasemin Cegerek

Wat willen we bereiken?

- Inwoners, ondernemers, bezoekers en toeristen kunnen rekenen op goed onderhouden en veilige wegen, fiets- en voetpaden en openbare ruimte, die voldoende verlicht zijn.
- Bij herinrichting wordt de openbare ruimte inclusief ingericht.

Wat blijven we er voor doen?

- (Her)inrichting vindt, in overleg met aanwonenden en ondernemers, plaats binnen wettelijke kaders en gemeentelijk beleid.
- Actuele beheerplannen.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Samen met de regiogemeenten bij provincie en rijk aandringen op maatregelen om filevorming op de A50 te voorkomen.
- Samen met de regiogemeenten bij de provincie aandringen op maatregelen op de kwaliteit van het openbaar vervoer op peil te houden en waar nodig te verbeteren.
- Samen met inwoners en ondernemers en VVN inventariseren van verkeersonveilig situaties in de gemeente.
- Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan actualiseren.
- Bij herstructureringsprojecten in de openbare ruimte afwegen of auto's te gast kunnen zijn.
- Werkgroep Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid (BTB) van het Platform Gehandicaptenbeleid wordt standaard uitgenodigd voor advies bij herinrichtingsprojecten.
- Inwoners worden uitgenodigd voor co-creatie bij herinrichting van de openbare ruimte en betrokken bij onderhoud van de openbare ruimte.
- We vervangen bruggen wanneer ze afgeschreven zijn en de (verkeers)veiligheid in gevaar komt.
- We staan open voor initiatieven die de beleefbaarheid van het Apeldoorns Kanaal stimuleren.

**Product Ruimtelijke ontwikkeling
Omgevingsvisie**

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken ?

- Een integrale toekomstbestendige omgevingsvisie.

Wat blijven we er voor doen ?

- Uitnodigingsplanologie toepassen bij robuuste ontwikkelingen.
- Uitvoering geven aan het Plan van Aanpak Omgevingsvisie.

Wat gaan we er nog meer voor doen ?

- Blijvend anticiperen op trends, landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.

**Producten Ruimtelijke ontwikkeling/Economie:
Centra Heerde en Wapenveld**

Portefeuillehouders: Jan Berkhoff (Ruimtelijke Ontwikkeling)

Wolbert Meijer (Economie)

Wat willen we bereiken?

- Inwoners, ondernemers, bezoekers en toeristen vinden onze centra in Wapenveld en Heerde bruisend.

Wat blijven we er voor doen?

- Ondernemers in Heerde oriënteren zich op een ondernemersfonds, de gemeente wordt in dat geval het (wettelijke) heffingsorgaan.
- De gemeente participeert in de Nieuwe Winkelstraat.
- Toepassen van de centrumvisie Heerde.
- Voortvarende herontwikkeling van het hart van Heerde (gemeentewerf, Van Setten van Loenen)

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- In deze raadsperiode is het hart van Heerde ontwikkeld.
- Besluitvorming over versterking van het centrum van Wapenveld met Hof van Cramer.
- Ondernemers worden in staat gesteld om de dorpscentra te laten bruisen. De gemeente benut de mogelijkheden om hen hierin te faciliteren.
- Duidelijkheid krijgen over de ruimtelijke economische opgave door onder meer actualisatie van het verkeerscirculatieplan voor het gehele centrum van Heerde, inzicht in de parkeerbehoefte en afweging binnen de kaders van de ladder voor duurzame verstedelijking.
- Het autoluw maken van het dorpscentrum Heerde (auto te gast) bij evenementen wordt, in overleg met ondernemers, uitgewerkt in het verkeerscirculatieplan.

**Product:
Toerisme**

Portefeuillehouder: Wolbert Meijer

Wat willen we bereiken?

- Heerde staat bij (verblijfs)recreanten en toeristen bekend als gastvrij en natuurvriendelijk, een bloeiende gemeente op de overgang van Veluwe en IJsselvallei.
- Ecotoerisme in de natuurlijke omgeving, de keuze en beschikbaarheid van streekproducten en organisatie van kleinschalige evenementen benadrukken Natuurlijk Heerde.

Wat blijven we er voor doen?

- Promotie en marketing van de gemeente financieel faciliteren via Wij zijn Heerde (inclusief een betaalde kracht voor 2018-2020) en Visit Veluwe.
- Samen met Wij zijn Heerde, Visit Veluwe, recreatiebedrijven, cultuurpartners en overige ondernemers bijdragen aan de ambitie van de Veluwe op 1 in de Veluweagenda.
- Cittaslow-keurmerk ook digitaal promoten en Cittaslow-ambassadeurs benutten en verbinden om de gezamenlijke ambitie van Wij zijn Heerde, (recreatie)ondernemers en gemeente te bereiken.
- Uitbreiding van verblijfsrecreatie en toerisme mogelijk maken, met name de vestiging van een hotel.
- Deelname aan het Programma Vitale Vakantieparken met als doel vakantieparken te gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Promotie van cultuurhistorische lokale 'parels' stimuleren.
- Infrastructuur in het gemeentelijk bosgebied in stand en toegankelijk houden.
- Met ondernemers die bijdragen aan het ondernemersfonds ook bespreken hoe geld uit dit fonds gebruikt kan worden voor het verbeteren van de leefomgeving om recreanten en toeristen (nog meer) te verleiden tot een bezoek aan en verblijf in onze gemeente.

Product:

Economie

Portefeuillehouder: Wolbert Meijer

Wat willen we bereiken?

- Ondernemers ervaren de gemeente als een partner die meedenkt en faciliteert en samen met hen bouwt aan een sterke, vitale en duurzame economie.

Wat blijven we er voor doen?

- De verkeersverbindingen in en van gemeente met de regio en daarbuiten zijn kwalitatief goed.
- In de arbeidsmarktregio blijvend aandacht vragen voor een goede aansluiting tussen onderwijs en ondernemers om jonge inwoners een goede kans te bieden op de arbeidsmarkt.
- Lokaal participeert de gemeente in het GOO (Gezamenlijk Ondernemers Overleg), regionaal in de economische regio's Zwolle en Cleantech Regio Stedendriehoek. Ook worden bedrijfsbezoeken gebracht en verwachtingen ten aanzien van een duurzaam gezonde arbeidsmarkt met elkaar besproken.
- Deelname aan een regionaal werkgeversservicepunt.
- Met het jaarlijks faciliteren van een ondernemersevent zetten ondernemers, onderwijs en overheid zich op de kaart, ontmoeten zij elkaar en wisselen zij informatie uit hoe zij elkaar kunnen versterken.
- Samen met gemeenten en provincies (blijven) zorgen voor voorwaarden en condities om het H2O bedrijventerrein zo snel mogelijk te vullen met daarbij oog voor onze eigen positie.
- Gemeente is gesprekspartner voor ondernemers over revitalisering bestaande bedrijventerrein.
- De zondagsrust voor winkels (detailhandel) vasthouden.
- Voortzetting van het ondernemersloket.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Een aangenaam vestigingsklimaat bieden zodat ondernemers naar de gemeente komen of hier blijven en dit faciliteren binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft.
- We stimuleren de transitie naar duurzaam en circulair ondernemerschap. Dit geldt ook voor onze agrarische ondernemers.
- De innovaties in energetische duurzaamheid, de energietransitie, de zorg en de circulaire economie zien als mogelijkheden om lokaal en regionaal werkgelegenheid te creëren voor inwoners van alle leeftijdsgroepen en opleidingsniveaus met en zonder beperkingen.
- Stimuleren dat op werkdagen de openstelling van winkels zo veel mogelijk uniform is.

**Product:
Duurzaamheid**

Portefeuillehouders: Wolbert Meijer

Yasemin Cegerek (Circulaire economie)

Wat willen we bereiken?

- Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nemen we onze verantwoordelijkheid om binnen enkele decennia energieneutraal te wonen en zo min mogelijk afval te produceren, om ons duurzaam te verbinden aan de toekomst.

Wat blijven we er voor doen?

- Het (potentieel) gebruik van zonne-energie en duurzame energiebronnen wordt als meerwaarde meegewogen bij toepassing van uitnodigingsplanologie.
- Te streven naar 100% circulaire afvalinzameling in 2025.
- Deelname aan de uitvoering van het Gelders Energie Akkoord inclusief het Energieloket Veluwe Duurzaam.
- De Kadernota lokaal klimaatbeleid 2017-2021 en de Contourennota lokaal klimaatbeleid 2017-2021 geven inzicht in de bestaande situatie.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Bewustwording bevorderen van de noodzaak om duurzaam voor onze aarde te zorgen, inwoners en ondernemers te prikkelen om hier een bijdrage aan te leveren en initiatieven te stimuleren en te faciliteren.
- Inwoners en ondernemers vragen om mee te denken over een communicatieplan om een duurzame gemeente vorm te kunnen geven en dit plan vervolgens uit te rollen.
- Samen met het bedrijfsleven, energiecorporatie(s) en inwoners een plan maken (gereed eind 2019) voor het toepassen van duurzame (wind- en zonne) energie in de gemeente of regio, waarin ook het draagvlak in potentiële gebieden is meegenomen.
- Actieplan Heerde circulair maken met inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en daarbij de rijksambities betrekken.
- Revolving fund Duurzaamheidslening particulieren en Stimuleringslening voor verenigingen/instellingen en non-profit organisaties instellen, voor zover de markt geen vergelijkbaar alternatief heeft.
- Mogelijkheden bij rijk, provincie, ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland en anderen benutten om ambitie in te vullen en actieve deelname in de Cleantech Regio.
- Uitgangspunt is gasloos bouwen, tenzij. Initiatiefnemers van woningbouw standaard vragen waarom de woning aangesloten moet worden op aardgas en of alternatieven zijn overwogen.

**Product:
Bouwen en Wonen**

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Voldoende betaalbare koop- en huurwoningen, verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en duurzame nieuw gebouwde woningen.
- Partijen die weten wat de woningbehoefte is, nemen deel aan het overleg om de woningbouwagenda te bepalen.

Wat blijven we er voor doen?

- De woonvisie en het woningbehoefteonderzoek moet operationeel gemaakt worden om het leidend beginsel te zijn voor afspraken met eigenaren van sociale woningbouw en initiatiefnemers voor nieuwbouw.
- Plannen voor duurzame nieuwbouw of verduurzaming van bestaande woningen faciliteren.
- Starterslening aanbieden.
- Prestatieafspraken met eigenaren van sociale woningbouw maken.
- Vervangende nieuwbouw in het buitengebied mogelijk maken voor zover het de kwaliteit van het gebied verbetert.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Inventarisatie (gereed eind 2019) van de inbreidings- en uitbreidingslocatie in alle kernen en het voortvarend oppakken van zoeklocaties.
- Blijvend stimuleren en faciliteren van (kleinschalige) nieuwbouwprojecten in de dorpen op inbreidingslocaties met behoud van de identiteit van de dorpen.
- In de prestatieafspraken en in contacten met ontwikkelaars specifieke aandacht vragen om levensloopbestendig betaalbaar te bouwen voor:
  - jonge inwoners
  - inwoners met een beperking
  - oudere inwoners
  - statushouders
  - inwoners die beschermd moeten wonen.
- Woningcorporaties en makelaars nemen deel aan het overleg om de woningbouwagenda te bepalen.
- Woningssplitsing onder voorwaarden toestaan en hiervoor kaders maken.
- Plannen voor andere (gemeenschappelijke) woonconcepten faciliteren.
- De mogelijkheden voor het financieel stimuleren van het collectief particulier opdrachtgeverschap door de provincie worden verkend.

**Product Ruimtelijke Ontwikkeling:
Vliegveld Lelystad**

Portefeuillehouder: Fred de Graaf

Wat willen we bereiken?

- Herindeling van het luchtruim en zo min mogelijk overlast voor bewoners.

Wat blijven we er voor doen?

- Tezamen met regiogemeenten het gesprek met de minister blijven voeren.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Bestuurlijke bijdragen aan de lobby voor vervoer per internationale trein in Europa als alternatief voor het vliegverkeer.
- Op verzoek faciliteren van bestaande en nieuwe inwonersinitiatieven die verslechtering van het leefklimaat proberen te voorkomen.

**Product Beheer en Onderhoud:
Begraven**

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Begraven moet betaalbaar en exploitabel blijven.

Wat blijven we er voor doen?

- Voortgang geven aan het onderzoek om de tarieven voor begraven en beheer en onderhoud betaalbaar te houden.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Uiterlijk in 2019 worden nadere keuzes gemaakt over de toekomstbestendigheid van begraven in de gemeente.

4 Sociaal maatschappelijk

Inleiding

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid. Daarbinnen worden in de komende periode de volgende accenten gelegd:

Algemeen

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Niemand staat aan de kant.
- Ouderen zijn in beeld.
- Inwoners zijn betrokken en actief in hun buurt, in verenigingen en in vrijwilligersorganisaties. Zij zijn verantwoordelijk voor hun eigen welbevinden en houden zo lang mogelijk zelf de regie.
- Inwoners die dit niet kunnen worden ondersteund.

Wat blijven we er voor doen?

- De gemeente heeft een vangnet voor inwoners en ondersteunt verenigingen en vrijwilligersorganisaties.

Wat gaan we er nog meer voor doen ?

- Initiatieven van inwoners faciliteren we zo nodig met een leefbaarheidsbudget.
- Verdere ontschotting van het sociaal domein ten behoeve van efficiënte en effectieve inzet van de middelen.
- Inwoners ouder dan 75 jaar krijgen per brief het aanbod of zij een gesprek willen met een vrijwilliger en we organiseren het aanbod van vrijwilligers om ouderen te bezoeken.

Preventie

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Familie, buurtbewoners en maatschappelijke instellingen en organisaties hebben oog voor problemen bij inwoners en weten waar ze bij problemen met hun signaal terecht kunnen.
- Algemene voorzieningen zijn bij inwoners bekend evenals mogelijkheden voor financiële ondersteuning om deel te kunnen nemen aan maatschappelijke activiteiten.
- Ambulante medewerkers zijn zichtbaar en bekend in de wijk en hebben goede contacten met partijen om vroegtijdig (financiële) problemen te signaleren.

Wat blijven we er voor doen?

- Algemene voorzieningen faciliteren waarbij de huidige eigen bijdrage voor de algemene voorziening schoon en leefbaar huis niet wordt verhoogd.
- Afspraken met woningcorporatie over verantwoordelijkheden van partijen bij huurschulden en overige sociale problematiek.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Frequente, bij de beoogde ontvangers passende, voorlichting en communicatie om inwoners te prikkelen hun rol te nemen en hen te informeren welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn.
- Het aanbod van ondersteuning en voorzieningen is zichtbaar in de dorpen en wordt waar nodig heroverwogen.
- Waar mogelijk wordt laagdrempelige opvang met hulp van de samenleving geboden in bestaande accommodaties.
- Afspraken met partijen om het oplopen van (financiële) problemen te voorkomen en als gemeente het goede voorbeeld geven.
- Onderzoeken of de WhatsApp Buurtpreventie uitgebreid kan worden naar het sociaal domein om zo de zelfredzaamheid van inwoners in de groep te ondersteunen.

Product Onderwijs en Educatie:

Laaggeletterdheid

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Iedereen taal-, reken- en digitaal vaardig binnen de mogelijkheden van de inwoner.

Wat blijven we er voor doen?

- Samen met Oldebroek en Hattem faciliteren we partijen in het Taalpunt.
- Volwassen inwoners die een uitkering ontvangen faciliteren om deel te nemen.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Passend maatwerk aanbieden voor inwoners.

Product:
Informatie en toegankelijkheid sociaal domein
Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Inwoners van 0 tot 100+ kunnen terecht bij één centraal loket en er is één regisseur per gezin.
- Er wordt integraal besproken wat inwoners zelf, met hulp van hun omgeving of algemene voorzieningen, kunnen. Als dit geen oplossing biedt, wordt samen met de inwoner in beeld gebracht welke ondersteuning nodig is. Huisgenoten, mantelzorgers en onafhankelijk cliëntadviseurs zijn welkom bij dit gesprek.

Wat blijven we er voor doen?

- In stand houden bestaande toegang via Centrum voor Jeugd en Gezin en Zorgvraag Heerde totdat het centrale loket is gerealiseerd.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Inwoners vinden bij het centrale loket een deskundig luisterend oor en een adequate aanpak van de vraag binnen een aanvaardbare termijn.
- Waar mogelijk verder ontschotting welzijn en zorg.

Product Wmo algemene voorzieningen:
Wet publieke gezondheid/Volksgezondheid
Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Inwoners kennen de gevaren van het overmatig gebruik van drank, drugs, medicijnen en gamen.
- Ze herkennen drank-, drugs-, medicijn- en gameverslaving en weten waar ze aan moeten kloppen voor hulp.

Wat blijven we er voor doen?

- Preventieve activiteiten en begeleiding.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Frequente, bij de beoogde ontvanger(s) passende, voorlichting en communicatie.

Product Wmo algemene voorzieningen:
Zorg bij verward gedrag
Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Er is een 24/7 sluitende (zorg)keten voor (het signaleren van) inwoners met verward gedrag en afspraken over vervoer, crisisplekken, huisvesting en dagactiviteiten.

Wat blijven we er voor doen?

- Een regionale en lokale sluitende aanpak, waarbij aandacht is voor de combinatie van problemen die tot verward gedrag leiden.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- We staan open voor vernieuwende vormen van zorg.
- Zorg en veiligheid worden integraal (bestuurlijke) besproken en waar mogelijk geïntegreerd aangeboden voor alle inwoners.
- Er zijn duidelijke afspraken wie de regie voert.

Product:

Participatie en Werk

Portefeuillehouder: Yasemin Cegerek

Wat willen we bereiken?

- Werk, ook beschut werk, zorgt voor inkomen, integratie en participatie in de samenleving. Daarom willen we dat zoveel mogelijk inwoners werken. Ook inwoners met een arbeidsbeperking.
- Wie geen werk maar wel een uitkering heeft, maakt een plan hoe hij of zij een waardevolle bijdrage aan de samenleving kan leveren.

Wat blijven we er voor doen?

- Inwoners worden persoonlijk ondersteund bij het vinden van een (betaalde) baan, waarbij de talenten van de persoon als uitgangspunt worden genomen.
- Als scholing of arbeidservaring nodig is, zijn daarvoor mogelijkheden.
- Werkgevers worden actief benaderd voor vacatures, functiecreatie en geschikte werkzaamheden voor een bepaalde kandidaat.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Door de aantrekkende arbeidsmarkt richten we ons meer en meer op inwoners die langduriger ondersteuning nodig hebben om een (betaalde) baan te vinden.
- Vanuit onze netwerksamenwerking in de regio creëren we kansen voor mensen, organisaties en bedrijven. Dit doen we altijd in gezamenlijkheid met onze partners, vanuit één regionale agenda. Niet ieder voor zich, maar vanuit de opdracht om samen hierin op te trekken. Door krachten te bundelen en ons te richten op de match investeren we in welvaart, economische groei en in mensen.

Product:

Vrijwilligers en Mantelzorg

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Vrijwilligers voelen dat zij belangrijk en het cement van de samenleving zijn.
- (Jonge) mantelzorgers weten zich gesteund door hun sociaal netwerk, krijgen voldoende aanvullende ondersteuning om hun rol te kunnen blijven uitvoeren en ondervinden hierbij geen hindernissen die zorgen voor overbelasting;
- Professionals bundelen hun krachten om mantelzorgers zo goed mogelijk te ondersteunen.

Wat blijven we er voor doen?

- Inzetten op het vinden, versterken en verbinden van mantelzorgers en vrijwilligers. Voor mantelzorgers zodanig dat zij ook mee kunnen doen in de samenleving.
- In stand houden mantelzorgcompliment.
- Respijtzorg voor mantelzorgers.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Lokale scholen stimuleren om mantelzorgvriendelijk te worden en aandacht te geven aan het belang van vrijwilligerswerk.
- Initiatieven uit de samenleving benutten om mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen.

**Product Wmo algemene voorzieningen:
Basismobiliteit**

Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Inwoners worden op tijd gehaald en gebracht in een passend vervoermiddel door een geschikte bestuurder.
- Het doelgroepenvervoer is financieel en organisatorisch in control.

Wat blijven we er voor doen?

- Voor de doelgroep is er passend vervoer.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Bezien of de doelgroepen de juiste vorm van vervoer hebben, er combinaties kunnen worden gemaakt en of vervoer door vrijwilligers kan bijdragen aan beperking van de kosten.

**Producten:
Kunst en Cultuur/Sport**

Portefeuillehouders: Yasmine Cegerek (Kunst en Cultuur)

Jan Berkhoff (Sport)

Wat willen we bereiken?

- Kunst en cultuur en sport hebben een samenbindende rol in onze samenleving en moet voor iedere inwoner bereikbaar blijven.

Wat blijven we er voor doen?

- Stimuleren en faciliteren van sport- en culturele activiteiten.
- Het Kindpakket maakt het mogelijk dat kinderen, die in armoede leven, deelnemen aan sport-, kunst- en cultuuractiviteiten.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Nadruk leggen op verbindende activiteiten en lokaal cultureel erfgoed in de vorm van gebruiken, gebouwen en activiteiten.
- Regionale samenwerking zoeken om activiteiten te faciliteren.

Producten:
Onderwijs/Jeugdhulp overige voorzieningen
Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- Onze jeugd groeit gezond op en opvoeders en jeugd krijgen tijdige en adequate ondersteuning wanneer het (tijdelijk) niet lukt.

Wat blijven we er voor doen?

- Voldoende voorzieningenaanbod voor opvoeders en jeugd.
- Onderwijs, maatschappelijke voorzieningen en (ambulante) ondersteuning signaleren vroegtijdig en er zijn afspraken dat benodigde ondersteuning tijdig wordt gegeven.
- Opvoeders hebben zelf de regie in de opvoeding maar als zij hun verantwoordelijkheid niet (kunnen) nemen worden zij ondersteund om dat wel te kunnen.
- Gezonde schoolaanpak vanuit de GGD.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Scholen, gemeente en maatschappelijke partners maken een jeugdagenda, waarin onder meer aandacht is voor gezondheid, natuur en voedselverspilling.
- We blijven in gesprek met ProO over openbaar onderwijs in De Heerd.

Product :
Accommodaties (Sociaal Domein)
Portefeuillehouder: Jan Berkhoff

Wat willen we bereiken?

- De identiteit van de dorpen is zichtbaar.
- In alle vier dorpen is een toekomstbestendige accommodatie waarin inwoners elkaar kunnen ontmoeten.
- Gemeentebreed zijn er mogelijkheden voor het beoefenen en aanschouwen van (lokale en regionale) sport en kunst en cultuur.

Wat blijven we er voor doen?

- Accommodaties worden zo veel mogelijk door inwoners en gebruikers onderhouden en beheerd en er zijn sluitende afspraken met gebruikers over de organisatie daarvan.
- De gemeente heeft alleen eigendommen wanneer dit niet op een andere manier te realiseren is.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Onderzoek en besluitvorming over Hof van Cramer in het centrum van Wapenveld en over een toekomstbestendige bestaande accommodatie in Veessen.

Tot slot

In het 'Woord vooraf' hebben wij aangegeven, dat wij voor een forse opgave staan om te komen tot een gezonde financiële huishouding. Wij zijn ons er terdege van bewust dat, vanwege de omvang van de opgave, er op korte termijn keuzes gemaakt moeten worden. Keuzes die van invloed kunnen zijn op de mate waarin en de termijn waarop wij onze ambities kunnen behalen. Desondanks hebben wij onze ambities als stip op de horizon vastgesteld, want daar willen we naar toe.

Samen duurzaam verbinden loopt als een rode draad door dit coalitieakkoord. Wij willen daarmee ook afsluiten.

Het maken van dit akkoord is een eerste stap geweest, maar de uitvoering begint nu, samen met u, met jou. Samen zijn we ook verantwoordelijk om te komen tot een financieel gezonde gemeentebegroting.

Onze wethouders willen onderdeel zijn van de lokale samenleving door u en jou op te zoeken, in gesprek te gaan en te luisteren naar wat u, wat jij, belangrijk vinden.

Als sociaal christelijke coalitie halen wij onze inspiratie uit verschillende bronnen maar willen wij allemaal onze talenten inzetten voor de gemeente Heerde.

Aldus getekend op 22 mei 2018.

Jan Tuinman
Fractievoorzitter ChristenUnie-SGP

Joke Grotenhuis
Fractievoorzitter CDA

Bram Horst
Fractievoorzitter PvdA
Heerde

Wolbert Meijer
ChristenUnie-SGP

Jan Berkhoff
CDA

Yasemin Cegerek
PvdA Heerde